

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกได้วิวัฒนาการก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว องค์กรที่ทำธุรกิจที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ภาวะที่เศรษฐกิจจะถดถอยไปบ้าง องค์กรส่วนใหญ่ก็ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและปรับตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้้องค์กรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญและองค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย คือ เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร บุคลากร และการบริหารจัดการ ดังนั้นองค์กรจึงต้องทำให้บุคลากรต้องการที่จะทำงานในองค์กรนั้น บรรยากาศขององค์กรเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารควรจัดการ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมขององค์กรซึ่งส่งผลต่อบุคลากรในองค์กร ทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีอิทธิพลต่อการจูงใจตลอดจนการปฏิบัติในองค์กร และเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาบรรยากาศในองค์กรของพนักงาน เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงในระหว่างลักษณะที่มองเห็นได้ขององค์กร เช่น โครงสร้างกฎเกณฑ์ แบบความเป็นผู้นำและและขวัญกับพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

นอกจากบรรยากาศขององค์กรยังมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรแล้ว บรรยากาศขององค์กรยังมีส่วนในการวางรูปแบบความคาดหวัง ของสมาชิกในองค์กร องค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์กรจะช่วยกระตุ้นให้มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและความพอใจที่จะอยู่ในองค์กร ดังนั้นหากต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาองค์กรแล้ว สิ่งที่น่าพัฒนาองค์กรจะต้องพิจารณาเปลี่ยนแปลงก่อนอื่นคือ บรรยากาศขององค์กร เพราะบรรยากาศได้รับการสั่งสมมาจากความเป็นมาของวัฒนธรรมและกลยุทธ์ขององค์กรตั้งแต่อดีต หากองค์กรใดคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องนี้ แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการที่มีการปรับเปลี่ยนให้ทันยุคทันสมัยแบบผสมผสานกลมกลืนตลอดเวลา ก็จะทำให้้องค์การนั้นมีความยืดหยุ่น ทำให้เกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่ทำงานร่วมกัน โดยต่างฝ่ายต่างก็รู้ถึงความต้อง และความพึงพอใจต่อกัน บรรยากาศขององค์กรจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน เพราะบรรยากาศในองค์กรนั้นส่งผลต่อสุขภาพทั้งทางกายและใจของพนักงาน โดยสิ่งแวดล้อมในที่ทำงานของพนักงานในองค์กรมีผลต่อการปฏิบัติงานขององค์กรและกำหนด

พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและเป็นตัวกำหนดการบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้น (นพรัตน์ พงษ์ฐากร, 2553 หน้า 1)

สาเหตุหนึ่งที่บุคลากรไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มความสามารถและไม่อาจอยู่ร่วมกับองค์กรได้อย่างยาวนาน เนื่องจากการรับรู้และความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อบรรยากาศองค์กร ทั้งโครงสร้างของงาน ความเป็นอิสระในการทำงาน รางวัลตอบแทน ความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน การยอมรับความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลง และการสื่อสารในองค์กร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในสถานที่ทำงานที่สอดคล้องกับบรรยากาศแวดล้อมขององค์กร โดยบางคนอาจจะมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศการทำงานในทางลบ แต่บางคนอาจมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศการทำงานในทางบวก พนักงานที่ไม่พอใจอาจต้องออกจากองค์กร เพื่อหาองค์กรใหม่ที่มีบรรยากาศองค์กรเหมาะสมตามที่ตนเองต้องการ บุคคลแต่ละคนมีการรับรู้ ความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อบรรยากาศองค์กรแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ ความเชื่อ ทักษะคิด และค่านิยมทางวัฒนธรรม ดังนั้น สิ่งที่ผู้บริหารควรทำเพื่อให้บุคลากรที่อยู่ในองค์กรทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและปฏิบัติได้อย่างดีที่สุด คือการให้ความสำคัญกับบุคลากรขององค์กร โดยการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพราะเมื่อบุคลากรได้รับการจูงใจที่ดี ก็จะสามารถผลิตหรือปฏิบัติงานมากขึ้นกว่าเดิมได้ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน คือ การพยายามให้ผลตอบแทนตามความต้องการของเขาและต้องประสานความต้องการของคนทำงานให้เข้ากับความต้องการขององค์กรด้วย เพื่อให้เกิดผลงานที่ดีและเป็นไปตามเป้าหมายของการทำงาน โดยแรงจูงใจนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และเป็นสิ่งที่จะผลักดันเอาความสามารถของคนออกมา เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ก็นับว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วย เพราะหากบุคคลมีหัวหน้างานที่ไม่เข้าใจลูกน้อง ไม่สามารถเป็นที่พึ่งพิง และเป็นแบบอย่างที่ดีได้ จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่อยากทำงานและไม่ทุ่มเทให้กับงานอย่างเต็มที่ หรือหากเกิดความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน ก็จะทำให้ขาดการประสานงานที่ดี ไม่มีการพูดคุยสื่อสารกัน เกิดการเกี่ยงงานกัน จนทำให้งานสะดุดหรือล่าช้า ผู้บริหารจึงต้องพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นกับบุคลากรภายในองค์กรด้วย (พุทธประทุม ต้นสูงเนิน, 2554 หน้า 2)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตลือรถยนต์ บริษัทเอนโกไทย จำกัด สำหรับเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปพิจารณา กำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ ปรับปรุงบรรยากาศองค์กรให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยแบบผสมผสานกลมกลืนตลอดเวลา และนำมาเป็นแนวทางในการ

วางแผน ปรับปรุงรูปแบบการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ให้พนักงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เป้าหมายขององค์กรสัมฤทธิ์ผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตล้อยยนต์ บริษัท เอนโกไทย จำกัด
2. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตล้อยยนต์ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตล้อยยนต์ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตล้อยยนต์ บริษัท เอนโกไทย จำกัด มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ พนักงานฝ่ายผลิตล้อยยนต์ บริษัท เอนโกไทย จำกัด จำนวน 230 คน (ข้อมูลจากแผนกบุคคล บริษัท เอนโกไทย จำกัด ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2558) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) แบ่งออกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการทำงาน

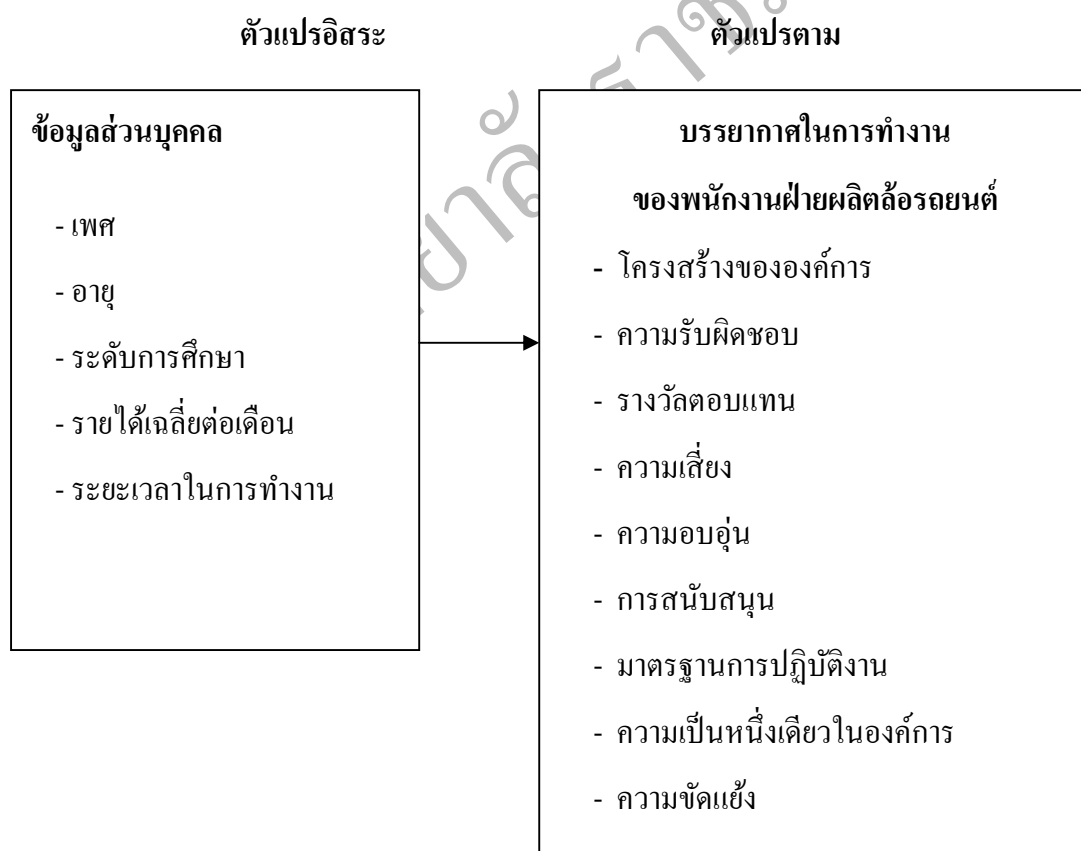
2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ บรรยากาศในการทำงานของพนักงาน ฝ่ายผลิตล้อรถยนต์ แบ่งออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร ความรับผิดชอบ รางวัลตอบแทน ความเสี่ยง ความอบอุ่น การสนับสนุน มาตรฐานการปฏิบัติงาน ความเป็นหนึ่งเดียวในองค์กร และความขัดแย้ง

3. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2559

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตล้อรถยนต์ บริษัท เอนโกไทย จำกัด ได้นำแนวคิดที่ใช้วัดบรรยากาศในองค์กรของ Litwin & Stringer (1968) มาประยุกต์ใช้ กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บริษัท เอนโกไทย จำกัด หมายถึง บริษัทผู้ผลิตล้อและชิ้นส่วนอลูมิเนียมอัลลอยสำหรับรถยนต์และรถจักรยานยนต์แก่อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ตั้งอยู่ที่ 444 หมู่ 17 นิคมอุตสาหกรรมบางพลี ซอย 6 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10504

พนักงานฝ่ายผลิตล้อรถยนต์ หมายถึง พนักงาน บริษัท เอนโกไทย จำกัด ซึ่งอยู่ในสายงานการผลิตล้อรถยนต์ ไม่รวมลูกจ้างชั่วคราว

บรรยากาศในการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานของพนักงาน ในด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความเป็นธรรมของหัวหน้างาน โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานรวมทั้งการได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานแบ่งออกเป็น 9 ด้านมีรายละเอียดดังนี้

โครงสร้างขององค์กร (structure) หมายถึง ความชัดเจนของการแบ่งงาน ผังการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ขั้นตอนในการดำเนินงาน กฎข้อบังคับ รวมถึงการบริหารงานของบริษัทด้วย เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

ความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง การเอาใจใส่ต่องานที่ตนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติจนสำเร็จและเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของพนักงานแต่ละคน

รางวัลตอบแทน (reward) หมายถึง ผลตอบแทนต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจให้ปฏิบัติงาน เช่น การได้เลื่อนตำแหน่ง การได้รับคำยกย่อง การได้เพิ่มเงินเดือน เป็นต้น

ความเสี่ยง (risk taking) หมายถึง ระดับที่พนักงานรับรู้ว่าคุณเองมีอิสระที่จะได้รับประสบการณ์และนวัตกรรมใหม่ๆ ถึงแม้จะมีความเสี่ยงเกิดขึ้น โดยไม่ต้องกังวลกับค่าตอบแทนและการลงโทษที่เกิดขึ้นในองค์กร

ความอบอุ่น (warmth) หมายถึง มิตรภาพที่ดีภายในบริษัท ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่ดี ได้รับการยอมรับ มีความเป็นกันเองในองค์กร

การสนับสนุน (support) หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เช่น ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ เป็นต้น

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (performance standard) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของพนักงานที่ปฏิบัติ เพื่อเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจและเชื่อถือได้ ทั้งผู้บัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติ

ความเป็นหนึ่งเดียวในองค์กร (commitment) หมายถึง เป็นการรับรู้ว่าคุณเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีค่าขององค์กรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและความจงรักภักดีที่มีต่อองค์กรที่คุณเองทำงานอยู่

ความขัดแย้ง (conflict) หมายถึง เหตุการณ์ที่ผู้ร่วมงานในฝ่ายมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ไม่ตรงกันหรือไม่สอดคล้องกัน ทำให้ต้องมีการตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่งเพื่อเป็นการยุติและเป็นที่พอใจของทั้ง 2 ฝ่าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบรรยากาศในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตต่อรถยนต์ บริษัท เอนโกไทย จำกัด
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำไปปรับปรุงบรรยากาศในการทำงาน และลักษณะงาน อันทำให้เกิดความผูกพันในองค์กรของพนักงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสร้างบรรยากาศในการทำงานของพนักงานบริษัท เอนโกไทย จำกัด และเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ต่อการปรับปรุงบรรยากาศในการทำงานและลักษณะงานต่อไป